

zującym przed dniem wejścia w życie ustawy, obowiązuje do dnia 31 grudnia 2005 r.; nie obowiązuje on jednak u tych pracodawców, których pracownicy objęci zostaną przed tym terminem ponadzakładowym układem zbiorowym pracy zawartym przez organizację

pracodawców. Przepis art. 241⁸ § 2 Kodeksu pracy stosuje się.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2001 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

1128

EUROPEJSKA KONWENCJA

o wykonywaniu praw dzieci,

sporządzona w Strasburgu dnia 25 stycznia 1996 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 stycznia 1996 r. w Strasburgu została sporządzona Europejska konwencja o wykonywaniu praw dzieci w następującym brzmieniu:

Przekład

EUROPEJSKA KONWENCJA O WYKONYWANIU PRAW DZIECI	EUROPEAN CONVENTION ON THE EXERCISE OF CHILDREN'S RIGHTS	CONVENTION EUROPÉENNE SUR L'EXERCICE DES DROITS DES ENFANTS
Preambuła	Preamble	Préambule
Państwa członkowskie Rady Europy i inne Państwa-Sygnatariusze niniejszej konwencji;	The member States of the Council of Europe and the other States signatory hereto,	Les Etats membres du Conseil de l'Europe et les autres Etats, signataires de la présente Convention,
zważywszy, że celem Rady Europy jest osiągnięcie większej jedności jej członków;	Considering that the aim of the Council of Europe is to achieve greater unity between its members;	Considérant que le but du Conseil de l'Europe est de réaliser une union plus étroite entre ses membres;
mając na względzie Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawach dziecka, a w szczególności jej art. 4, który wymaga, aby Państwa-Strony podjęły wszelkie środki prawne, administracyjne i inne, niezbędne dla wprowadzenia w życie praw uznanych w wyżej wymienionej konwencji;	Having regard to the United Nations Convention on the rights of the child and in particular Article 4 which requires States Parties to undertake all appropriate legislative, administrative and other measures for the implementation of the rights recognised in the said Convention;	Tenant compte de la Convention des Nations Unies sur les droits de l'enfant et en particulier de l'article 4 qui exige que les Etats Parties prennent toutes les mesures législatives, administratives et autres qui sont nécessaires pour mettre en œuvre les droits reconnus dans ladite Convention;
biorąc pod uwagę Rekomendację nr 1121 (1990) Zgromadzenia Parlamentarnego o prawach dzieci;	Noting the contents of Recommendation 1121 (1990) of the Parliamentary Assembly on the rights of the child;	Prenant note du contenu de la Recommandation 1121 (1990) de l'Assemblée parlementaire, relative aux droits des enfants;
w przekonaniu, że prawa i dobro dzieci powinny być chronione	Convinced that the rights and best interests of children should be	Convaincus que les droits et les intérêts supérieurs des enfants de-

i promowane i że w tym celu dzieci powinny mieć możliwość wykonywania swoich praw, w szczególności w toku dotyczących ich postępowań w sprawach rodzinnych;

uznając, że dzieci powinny otrzymywać istotne informacje, aby ich prawa i dobro mogły być promowane i że trzeba przykładać należyłą wagę do stanowiska dzieci;

uznając ważną rolę rodziców w ochronie oraz promowaniu praw i dobra dzieci, i zważywszy, że jeżeli jest to konieczne, państwa powinny również brać udział w tej ochronie i promocji;

zważywszy jednak, że w przypadku konfliktu pożądana jest próba osiągnięcia porozumienia wewnątrz rodziny, zanim sprawa zostanie przedstawiona organowi sądowemu;

uzgodniły, co następuje:

ROZDZIAŁ I

Zakres i przedmiot konwencji oraz definicje

Artykuł 1

Zakres i przedmiot konwencji

1. Niniejsza konwencja ma zastosowanie do dzieci, które nie ukończyły 18 roku życia.

2. Celem niniejszej konwencji jest promowanie — dla dobra dzieci — ich praw, przyznanie dzieciom praw procesowych oraz ułatwienie ich wykonywania poprzez zapewnienie, że dzieci, osobiście albo za pośrednictwem innych osób lub instytucji, będą informowane i uprawnione do uczestniczenia w dotyczących ich postępowaniach przed organem sądowym.

3. W rozumieniu niniejszej konwencji za postępowanie przed organem sądowym dotyczące dzieci uważa się postępowanie w sprawach rodzinnych, w szczególności odnoszące się do wykonywania odpowiedzialności rodzicielskiej, takie

promoted and to that end children should have the opportunity to exercise their rights, in particular in family proceedings affecting them;

Recognising that children should be provided with relevant information to enable such rights and best interests to be promoted and that due weight should be given to the views of children;

Recognising the importance of the parental role in protecting and promoting the rights and best interests of children and considering that, where necessary, states should also engage in such protection and promotion;

Considering, however, that in the event of conflict it is desirable for families to try to reach agreement before bringing the matter before a judicial authority,

Have agreed as follows:

CHAPTER I

Scope and object of the Convention and definitions

Article 1

Scope and object of the Convention

1. This Convention shall apply to children who have not reached the age of 18 years.

2. The object of the present Convention is, in the best interests of children, to promote their rights, to grant them procedural rights and to facilitate the exercise of these rights by ensuring that children are, themselves or through other persons or bodies, informed and allowed to participate in proceedings affecting them before a judicial authority.

3. For the purposes of this Convention proceedings before a judicial authority affecting children are family proceedings, in particular those involving the exercise of parental responsibilities such as residence and access to children.

vraient être promus et qu'à cet effet les enfants devraient avoir la possibilité d'exercer ces droits, en particulier dans les procédures familiales les intéressant;

Reconnaissant que les enfants devraient recevoir des informations pertinentes afin que leurs droits et leurs intérêts supérieurs puissent être promus, et que l'opinion de ceux-là doit être dûment prise en considération;

Reconnaissant l'importance du rôle des parents dans la protection et la promotion des droits et des intérêts supérieurs de leurs enfants et considérant que les Etats devraient, le cas échéant, également prendre part à celles-là;

Considérant, toutefois, que, en cas de conflit, il est opportun que les familles essayent de trouver un accord avant de porter la question devant une autorité judiciaire,

Sont convenus de ce qui suit:

CHAPITRE I

Champ d'application et objet de la Convention, et définitions

Article 1

Champ d'application et objet de la Convention

1. La Présente Convention s'applique aux enfants qui n'ont pas atteint l'âge de 18 ans.

2. L'objet de la présente Convention vise à promouvoir, dans l'intérêt supérieur des enfants, leurs droits, à leur accorder des droits procéduraux et à en faciliter l'exercice en veillant à ce qu'ils puissent, eux-mêmes, ou par l'intermédiaire d'autres personnes ou organes, être informés et autorisés à participer aux procédures les intéressant devant une autorité judiciaire.

3. Aux fins de la présente Convention, les procédures intéressant les enfants devant une autorité judiciaire sont des procédures familiales, en particulier celles relatives à l'exercice des responsabilités parentales, s'agissant notamment de

jak w sprawie miejsca pobytu dziecka i prawa styczności z nim.

4. Każde państwo powinno, przy podpisywaniu konwencji albo składaniu dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, poprzez oświadczenie skierowane do Sekretarza Generalnego Rady Europy, określić co najmniej trzy rodzaje spraw rodzinnych rozpoznawanych przed organem sądowym, do których będzie stosować niniejszą konwencję.

5. Każda ze Stron może, poprzez późniejsze oświadczenie, określić dodatkowe rodzaje spraw rodzinnych, do których będzie stosować niniejszą konwencję, albo przekazać informacje dotyczące stosowania art. 5, art. 9 ust. 2, art. 10 ust. 2 i art. 11.

6. Niniejsza konwencja nie stoi na przeszkodzie stosowaniu przez Strony korzystniejszych zasad promowania i wykonywania praw dzieci.

4. Every State shall, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, specify at least three categories of family cases before a judicial authority to which this Convention is to apply.

5. Any Party may, by further declaration, specify additional categories of family cases to which this Convention is to apply or provide information concerning the application of Article 5, paragraph 2 of Article 9, paragraph 2 of Article 10 and Article 11.

6. Nothing in this Convention shall prevent Parties from applying rules more favourable to the promotion and the exercise of children's rights.

la résidence et du droit de visite à l'égard des enfants.

4. Tout Etat doit, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner, par déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe, au moins trois catégories de litiges familiaux devant une autorité judiciaire auxquelles la présente Convention a vocation à s'appliquer.

5. Toute Partie peut, par déclaration additionnelle, compléter la liste des catégories de litiges familiaux auxquelles la présente Convention a vocation à s'appliquer ou fournir toute information relative à l'application des articles 5, 9, paragraphe 2, 10, paragraphe 2, et 11.

6. La présente Convention n'empêche pas les Parties d'appliquer des règles plus favorables à la promotion et à l'exercice des droits des enfants.

Artykuł 2

Definicje

W rozumieniu niniejszej konwencji:

- a) wyrażenie „organ sądowy” oznacza sąd lub organ administracji mający takie same kompetencje;
- b) wyrażenie „osoby, na których spoczywa odpowiedzialność rodzicielska” oznacza rodziców lub inne osoby albo instytucje upoważnione do wykonywania w części lub w całości odpowiedzialności rodzicielskiej;
- c) wyrażenie „przedstawiciel” oznacza osobę taką jak adwokat albo instytucję wyznaczoną do działania przed organem sądowym w imieniu dziecka;
- d) wyrażenie „istotne informacje” oznacza informacje, odpowiednie ze względu na wiek i rozeznanie dzieci, których należy im udzielić dla umożliwienia pełnego wykonywania ich praw, chyba że byłoby to sprzeczne z ich dobrem.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Convention:

- a) the term “judicial authority” means a court or an administrative authority having equivalent powers;
- b) the term “holders of parental responsibilities” means parents and other persons or bodies entitled to exercise some or all parental responsibilities;
- c) the term “representative” means a person, such as a lawyer, or a body appointed to act before a judicial authority on behalf of a child;
- d) the term “relevant information” means information which is appropriate to the age and understanding of the child, and which will be given to enable the child to exercise his or her rights fully unless the provision of such information were contrary to the welfare of the child.

Article 2

Définitions

Aux fins de la présente Convention, l'on entend par:

- a) «autorité judiciaire», un tribunal ou une autorité administrative ayant des compétences équivalentes;
- b) «détenteurs des responsabilités parentales», les parents et autres personnes ou organes habilités à exercer tout ou partie des responsabilités parentales;
- c) «représentant», une personne, telle qu'un avocat, ou un organe nommé pour agir auprès d'une autorité judiciaire au nom d'un enfant;
- d) «informations pertinentes», les informations appropriées, eu égard à l'âge et au discernement de l'enfant, qui lui seront fournies afin de lui permettre d'exercer pleinement ses droits, à moins que la communication de telles informations ne nuise à son bien-être.

ROZDZIAŁ II

CHAPTER II

CHAPITRE II

Środki procesowe dla promowania wykonywania praw dzieci**Procedural measures to promote the exercise of children's rights****Mesures d'ordre procédural pour promouvoir l'exercice des droits des enfants****A. Prawa procesowe dziecka****A. Procedural rights of a child****A. Droits procéduraux d'un enfant**

Artykuł 3

Article 3

Article 3

Prawo do bycia informowanym i do wyrażania stanowiska w toku postępowania**Right to be informed and to express his or her views in proceedings****Droit d'être informé et d'exprimer son opinion dans les procédures**

Dziecko, uznane według prawa wewnętrznego za mające wystarczające rozeznanie, w dotyczącym go postępowaniu przed organem sądowym powinno mieć przyznane i samo może żądać przyznania następujących praw:

A child considered by internal law as having sufficient understanding, in the case of proceedings before a judicial authority affecting him or her, shall be granted, and shall be entitled to request, the following rights:

Un enfant qui est considéré par le droit interne comme ayant un discernement suffisant, dans les procédures l'intéressant devant une autorité judiciaire, se voit conférer les droits suivants, dont il peut lui-même demander à bénéficier:

- a) do otrzymywania wszystkich istotnych informacji;
- b) do pytania go o zdanie i do wyrażania swojego stanowiska;
- c) do bycia informowanym o ewentualnych skutkach jego stanowiska oraz o ewentualnych skutkach każdej decyzji.

- a) to receive all relevant information;
- b) to be consulted and express his or her views;
- c) to be informed of the possible consequences of compliance with these views and the possible consequences of any decision.

- a) recevoir toute information pertinente;
- b) être consulté et exprimer son opinion;
- c) être informé des conséquences éventuelles de la mise en pratique de son opinion et des conséquences éventuelles de toute décision.

Artykuł 4

Article 4

Article 4

Prawo do żądania wyznaczenia specjalnego przedstawiciela**Right to apply for the appointment of a special representative****Droit de demander la désignation d'un représentant spécial**

1. Z zastrzeżeniem postanowień art. 9, w postępowaniu dotyczącym dziecka przed organem sądowym, kiedy zgodnie z prawem wewnętrznym osoby, na których spoczywa odpowiedzialność rodzicielska, nie mogą reprezentować dziecka ze względu na konflikt interesów pomiędzy nimi a dzieckiem, ma ono prawo — osobiście lub za pośrednictwem innych osób albo instytucji — do żądania wyznaczenia specjalnego przedstawiciela do reprezentowania go w tym postępowaniu.

1. Subject to Article 9, the child shall have the right to apply, in person or through other persons or bodies, for a special representative in proceedings before a judicial authority affecting the child where internal law precludes the holders of parental responsibilities from representing the child as a result of a conflict of interest with the latter.

1. Sous réserve de l'article 9, l'enfant a le droit de demander, personnellement ou par l'intermédiaire d'autres personnes ou organes, la désignation d'un représentant spécial dans les procédures l'intéressant devant une autorité judiciaire, lorsque le droit interne prive les détenteurs des responsabilités parentales de la faculté de représenter l'enfant en raison d'un conflit d'intérêts avec celui-là.

2. Państwa mogą ograniczyć stosowanie prawa, o którym mowa w ustępie 1, do dzieci uznanych według prawa wewnętrznego za mające wystarczające rozeznanie.

2. States are free to limit the right in paragraph 1 to children who are considered by internal law to have sufficient understanding.

2. Les Etats sont libres de prévoir que le droit visé au paragraphe 1 ne s'applique qu'aux seuls enfants considérés par le droit interne comme ayant un discernement suffisant.

Artykuł 5

Article 5

Article 5

Inne możliwe prawa procesowe**Other possible procedural rights****Autres droits procéduraux possibles**

W dotyczących dzieci postępowaniach przed organem sądowym

Parties shall consider granting children additional procedural

Les Parties examinent l'opportunité de reconnaître aux enfants

Państwa-Strony powinny rozważyć przyznanie dzieciom dodatkowych praw, w szczególności:

- a) do żądania pomocy wskazanych przez nie osób, które mogłyby ułatwić im wyrażanie stanowiska;
- b) do żądania, osobiście lub za pośrednictwem innych osób lub instytucji, wyznaczenia osobnego przedstawiciela;
- c) do ustanowienia własnego przedstawiciela;
- d) do korzystania ze wszystkich lub niektórych praw strony w takich postępowaniach.

B. Zadania organów sądowych

Artykuł 6

Proces podejmowania decyzji

W postępowaniach dotyczących dzieci organ sądowy przed podjęciem decyzji powinien:

- a) rozważyć, czy posiada wystarczające informacje, aby podjąć decyzję zgodną z dobrem dziecka, a jeżeli jest to konieczne — zażądać dodatkowych informacji, w szczególności od osób, na których spoczywa odpowiedzialność rodzicielska;
- b) w sprawach dzieci uznanych według prawa wewnętrznego za mające wystarczające rozeznanie:
 - upewnić się, czy dziecko otrzymało wszystkie istotne informacje;
 - w stosownych przypadkach, jeżeli to konieczne — nieformalnie, zasięgnąć opinii samego dziecka, osobiście albo za pośrednictwem innych osób lub instytucji, w sposób odpowiedni do rozeznania dziecka, chyba że byłoby to oczywiście sprzeczne z jego dobrem;
 - umożliwić dziecku przedstawienie jego stanowiska;
- c) przykładać należyłą wagę do stanowiska wyrażonego przez dziecko.

rights in relation to proceedings before a judicial authority affecting them, in particular:

- a) the right to apply to be assisted by an appropriate person of their choice in order to help them express their views;
- b) the right to apply themselves, or through other persons or bodies, for the appointment of a separate representative, in appropriate cases a lawyer;
- c) the right to appoint their own representative;
- d) the right to exercise some or all of the rights of parties to such proceedings.

B. Role of judicial authorities

Article 6

Decision-making process

In proceedings affecting a child, the judicial authority, before taking a decision, shall:

- a) consider whether it has sufficient information at its disposal in order to take a decision in the best interests of the child and, where necessary, it shall obtain further information, in particular from the holders of parental responsibilities;
- b) in a case where the child is considered by internal law as having sufficient understanding:
 - ensure that the child has received all relevant information;
 - consult the child in person in appropriate cases, if necessary privately, itself or through other persons or bodies, in a manner appropriate to his or her understanding, unless this would be manifestly contrary to the best interests of the child;
 - allow the child to express his or her views;
- c) give due weight to the views expressed by the child.

des droits procéduraux supplémentaires dans les procédures intéressant les enfants devant une autorité judiciaire, en particulier:

- a) le droit de demander à être assistés par une personne appropriée de leur choix afin de les aider à exprimer leur opinion;
- b) le droit de demander eux-mêmes, ou par l'intermédiaire d'autres personnes ou organes, la désignation d'un représentant distinct, dans les cas appropriés, un avocat;
- c) le droit de désigner leur propre représentant;
- d) le droit d'exercer tout ou partie des prérogatives d'une partie à de telles procédures.

B. Rôle des autorités judiciaires

Article 6

Processus décisionnel

Dans les procédures intéressant un enfant, l'autorité judiciaire, avant de prendre toute décision, doit:

- a) examiner si elle dispose d'informations suffisantes afin de prendre une décision dans l'intérêt supérieur de celui-là et, le cas échéant, obtenir des informations supplémentaires, en particulier de la part des détenteurs de responsabilités parentales;
- b) lorsque l'enfant est considéré par le droit interne comme ayant un discernement suffisant:
 - s'assurer que l'enfant a reçu toute information pertinente;
 - consulter dans les cas appropriés l'enfant personnellement, si nécessaire en privé, elle-même ou par l'intermédiaire d'autres personnes ou organes, sous une forme appropriée à son discernement, à moins que ce ne soit manifestement contraire aux intérêts supérieurs de l'enfant;
 - permettre à l'enfant d'exprimer son opinion;
- c) tenir dûment compte de l'opinion exprimée par celui-ci.

Artykuł 7

Obowiązek szybkiego działania

Prowadząc postępowanie dotyczące dziecka, organ sądowy ma obowiązek szybkiego działania w celu uniknięcia nieuzasadnionej zwłoki, a także niezbędne jest istnienie przepisów zapewniających bezzwłoczne wykonanie orzeczeń. W przypadkach pilnych organ sądowy powinien mieć, jeżeli zachodzi taka potrzeba, prawo zarządzenia natychmiastowego wykonania orzeczeń.

Artykuł 8

Wszczęcie sprawy z urzędu

W postępowaniu dotyczącym dzieci organ sądowy powinien mieć prawo do wszczęcia sprawy z urzędu w przypadkach określonych przez prawo, jeżeli poważnie zagrożone jest dobro dziecka.

Artykuł 9

Ustanawianie przedstawicieli

1. W postępowaniach dotyczących dzieci, kiedy zgodnie z prawem wewnętrznym osoby, na których spoczywa odpowiedzialność rodzicielska, nie mogą reprezentować dziecka ze względu na konflikt interesów między nimi a dzieckiem, organ sądowy powinien mieć prawo do wyznaczenia specjalnego przedstawiciela reprezentującego dziecko w tych postępowaniach.

2. Państwa-Strony rozważą przyznanie organowi sądowemu w postępowaniach dotyczących dzieci prawa do wyznaczania odrębnego przedstawiciela reprezentującego dziecko, w uzasadnionych przypadkach — adwokata.

C. Zadania przedstawicieli

Artykuł 10

1. O ile nie byłoby to oczywiście sprzeczne z dobrem dziecka, w dotyczących dziecka postępowaniach przed organem sądowym przedstawiciel powinien:

- a) dostarczać dziecku wszystkich istotnych informacji, jeżeli jest ono uznane według prawa we-

Article 7

Duty to act speedily

In proceedings affecting a child the judicial authority shall act speedily to avoid any unnecessary delay and procedures shall be available to ensure that its decisions are rapidly enforced. In urgent cases the judicial authority shall have the power, where appropriate, to take decisions which are immediately enforceable.

Article 8

Acting on own motion

In proceedings affecting a child the judicial authority shall have the power to act on its own motion in cases determined by internal law where the welfare of a child is in serious danger.

Article 9

Appointment of a representative

1. In proceedings affecting a child where, by internal law, the holders of parental responsibilities are precluded from representing the child as a result of a conflict of interest between them and the child, the judicial authority shall have the power to appoint a special representative for the child in those proceedings.

2. Parties shall consider providing that, in proceedings affecting a child, the judicial authority shall have the power to appoint a separate representative, in appropriate cases a lawyer, to represent the child.

C. Role of representatives

Article 10

1. In the case of proceedings before a judicial authority affecting a child the representative shall, unless this would be manifestly contrary to the best interests of the child:

- a) provide all relevant information to the child, if the child is considered by internal law as having

Article 7

Obligation d'agir promptement

Dans les procédures intéressant un enfant, l'autorité judiciaire doit agir promptement pour éviter tout retard inutile. Des procédures assurant une exécution rapide de ses décisions doivent y concourir. En cas d'urgence, l'autorité judiciaire a, le cas échéant, le pouvoir de prendre des décisions qui sont immédiatement exécutoires.

Article 8

Possibilité d'autosaisine

Dans les procédures intéressant un enfant, l'autorité judiciaire a le pouvoir, dans les cas déterminés par le droit interne où le bien-être de l'enfant est sérieusement menacé, de se saisir d'office.

Article 9

Désignation d'un représentant

1. Dans les procédures intéressant un enfant, lorsqu'en vertu du droit interne les détenteurs des responsabilités parentales se voient privés de la faculté de représenter l'enfant à la suite d'un conflit d'intérêts avec lui, l'autorité judiciaire a le pouvoir de désigner un représentant spécial pour celui-là dans de telles procédures.

2. Les Parties examinent la possibilité de prévoir que, dans les procédures intéressant un enfant, l'autorité judiciaire ait le pouvoir de désigner un représentant distinct, dans les cas appropriés, un avocat, pour représenter l'enfant.

C. Rôle des représentants

Article 10

1. Dans le cas des procédures intéressant un enfant devant une autorité judiciaire, le représentant doit, à moins que ce ne soit manifestement contraire aux intérêts supérieurs de l'enfant:

- a) fournir toute information pertinente à l'enfant, si ce dernier est considéré par le droit inter-

wewnętrzny za mające wystarczające rozeznanie;

- b) dostarczać dziecku wyjaśnień skutków jego stanowiska i czynności dokonywanych przez przedstawiciela, jeżeli jest ono uznane według prawa wewnętrznego za mające wystarczające rozeznanie;
- c) określić stanowisko dziecka i przedstawić je organowi sądowemu.

2. Państwa-Strony rozważą możliwość rozszerzenia postanowień ust. 1 na osoby, na których spoczywa odpowiedzialność rodzicielska.

D. Rozszerzone stosowanie niektórych przepisów

Artykuł 11

Państwa-Strony rozważą rozszerzenie stosowania przepisów art. 3, 4 i 9 na dotyczące dzieci postępowania przed innymi organami oraz na dotyczące dzieci sprawy, które nie są przedmiotem jakichkolwiek postępowań.

E. Organy krajowe

Artykuł 12

1. Państwa-Strony powinny wspierać promowanie i wykonywanie praw dzieci poprzez instytucje, które będą wykonywać między innymi zadania wymienione w ust. 2.

2. Zadaniem tymi są:

- a) formułowanie propozycji umacniania prawa odnoszącego się do wykonywania praw dzieci;
- b) wydawanie opinii do projektów aktów prawnych dotyczących wykonywania praw dzieci;
- c) dostarczanie ogólnych informacji dotyczących wykonywania praw dzieci środkom masowego przekazu, opinii publicznej oraz osobom i instytucjom zajmującym się problematyką związaną z dziećmi;
- d) badanie opinii dzieci i przekazywanie im istotnych informacji.

sufficient understanding;

- b) provide explanations to the child if the child is considered by internal law as having sufficient understanding, concerning the possible consequences of compliance with his or her views and the possible consequences of any action by the representative;
- c) determine the views of the child and present these views to the judicial authority.

2. Parties shall consider extending the provisions of paragraph 1 to the holders of parental responsibilities.

D. Extension of certain provisions

Article 11

Parties shall consider extending the provisions of Articles 3, 4 and 9 to proceedings affecting children before other bodies and to matters affecting children which are not the subject of proceedings.

E. National bodies

Article 12

1. Parties shall encourage, through bodies which perform, *inter alia*, the functions set out in paragraph 2, the promotion and the exercise of children's rights.

2. The functions are as follows:

- a) to make proposals to strengthen the law relating to the exercise of children's rights;
- b) to give opinions concerning draft legislation relating to the exercise of children's rights;
- c) to provide general information concerning the exercise of children's rights to the media, the public and persons and bodies dealing with questions relating to children;
- d) to seek the views of children and provide them with relevant information.

ne comme ayant un discernement suffisant;

- b) fournir des explications à l'enfant, si ce dernier est considéré par le droit interne comme ayant un discernement suffisant, relatives aux conséquences éventuelles de la mise en pratique de son opinion et aux conséquences éventuelles de toute action du représentant;
- c) déterminer l'opinion de l'enfant et la porter à la connaissance de l'autorité judiciaire.

2. Les Parties examinent la possibilité d'étendre les dispositions du paragraphe 1 aux détenteurs des responsabilités parentales.

D. Extension de certaines dispositions

Article 11

Les Parties examinent la possibilité d'étendre les dispositions des articles 3, 4 et 9 aux procédures intéressant les enfants devant d'autres organes ainsi qu'aux questions intéressant les enfants indépendamment de toute procédure.

E. Organes nationaux

Article 12

1. Les Parties encouragent, par l'intermédiaire d'organes qui ont, entre autres, les fonctions visées au paragraphe 2, la promotion et l'exercice des droits des enfants.

2. Ces fonctions sont les suivantes:

- a) faire des propositions pour renforcer le dispositif législatif relatif à l'exercice des droits des enfants;
- b) formuler des avis sur les projets de législation relatifs à l'exercice des droits des enfants;
- c) fournir des informations générales concernant l'exercice des droits des enfants aux médias, au public et aux personnes ou organes s'occupant des questions relatives aux enfants;
- d) rechercher l'opinion des enfants et leur fournir toute information appropriée.

F. Inne zagadnienia

Artykuł 13

Mediacja i inne metody rozwiązywania sporów

Aby zapobiegać sporom i rozstrzygać je oraz aby unikać wszczęcia dotyczących dzieci postępowań przed organami sądowymi, Państwa-Strony powinny popierać wprowadzanie mediacji oraz innych form rozstrzygania sporów, a także korzystanie z tych metod w celu doprowadzenia do ugody we właściwych rodzajach spraw, określonych przez Strony.

Artykuł 14

Prawo do przedstawiciela z urzędu i bezpłatnego doradztwa prawnego

Jeżeli przepisy prawa wewnętrznego przewidują prawo do przedstawiciela z urzędu oraz bezpłatnego doradztwa prawnego w dotyczących dzieci postępowaniach przed organem sądowym, przepisy te mają zastosowanie w przypadkach, o których mowa w art. 4 i 9.

Artykuł 15

Stosunek konwencji do innych aktów prawa międzynarodowego

Niniejsza konwencja nie ogranicza stosowania żadnego innego aktu prawa międzynarodowego dotyczącego szczegółowych kwestii związanych z ochroną dzieci i rodziny, którego stroną jest lub będzie Państwo-Strona niniejszej konwencji.

ROZDZIAŁ III

Stały Komitet

Artykuł 16

Powołanie i zadania Stałego Komitetu

1. Dla realizacji celów niniejszej konwencji tworzy się Stały Komitet.

2. Stały Komitet rozpatruje problemy wynikające z niniejszej konwencji. Może on w szczególności:

a) rozważać zagadnienia związane z interpretacją lub wykonywa-

F. Other matters

Article 13

Mediation or other processes to resolve disputes

In order to prevent or resolve disputes or to avoid proceedings before a judicial authority affecting children, Parties shall encourage the provision of mediation or other processes to resolve disputes and the use of such processes to reach agreement in appropriate cases to be determined by Parties.

Article 14

Legal aid and advice

Where internal law provides for legal aid or advice for the representation of children in proceedings before a judicial authority affecting them, such provisions shall apply in relation to the matters covered by Articles 4 and 9.

Article 15

Relations with other international instruments

This Convention shall not restrict the application of any other international instrument which deals with specific issues arising in the context of the protection of children and families, and to which a Party to this Conventions is, or becomes, a Party.

CHAPTER III

Standing Committee

Article 16

Establishment and functions of the Standing Committee

1. A Standing Committee is set up for the purposes of this Convention.

2. The Standing Committee shall keep under review problems relating to this Convention. It may, in particular:

a) consider any relevant questions concerning the interpretation

F. Autres mesures

Article 13

Médiation et autres méthodes de résolution des conflits

Afin de prévenir ou de résoudre les conflits, et d'éviter des procédures intéressant les enfants devant une autorité judiciaire, les Parties encouragent la mise en œuvre de la médiation ou de toute autre méthode de résolution des conflits et leur utilisation pour conclure un accord, dans les cas appropriés déterminés par les Parties.

Article 14

Aide judiciaire et conseil juridique

Lorsque le droit interne prévoit l'aide judiciaire ou le conseil juridique pour la représentation des enfants dans les procédures intéressant devant une autorité judiciaire, de telles dispositions s'appliquent aux questions visées aux articles 4 et 9.

Article 15

Relations avec d'autres instruments internationaux

La présente Convention ne fait pas obstacle à l'application d'autres instruments internationaux qui traitent de questions spécifiques à la protection des enfants et des familles, auxquels une Partie à la présente Convention est, ou devient, Partie.

CHAPITRE III

Comité permanent

Article 16

Mise en place et fonctions du Comité permanent

1. Il est constitué, aux fins de la présente Convention, un Comité permanent.

2. Le Comité permanent suit les problèmes relatifs à la présente Convention. Il peut, en particulier:

a) examiner toute question pertinente relative à l'interprétation

niem niniejszej konwencji. Wnioski Stałego Komitetu dotyczące wykonywania niniejszej konwencji mogą przyjąć formę zaleceń; zalecenia te przyjmuje się większością 3/4 oddanych głosów;

- b) wnosić propozycje zmian do niniejszej konwencji i badać propozycje zgłoszone zgodnie z art. 20;
- c) zapewniać doradztwo i pomoc instytucjom krajowym mającym zadania wymienione w art. 12 ust. 2 oraz popierać międzynarodową współpracę pomiędzy tymi instytucjami.

Artykuł 17

Skład

1. Każda ze Stron może być reprezentowana w Stałym Komitecie przez jednego lub więcej delegatów. Każde Państwo-Strona ma jeden głos.

2. Każde państwo, o którym mowa w art. 21, nie będące Stroną niniejszej konwencji, może być reprezentowane na posiedzeniach Stałego Komitetu przez obserwatora. To samo dotyczy innych państw i Wspólnoty Europejskiej po ich zaproszeniu do przystąpienia do niniejszej konwencji, zgodnie z przepisami art. 22.

3. O ile Państwo-Strona, na co najmniej miesiąc przed posiedzeniem, nie zgłosi swojego sprzeciwu Sekretarzowi Generalnemu, Stały Komitet może zaprosić w charakterze obserwatora na wszystkie swoje posiedzenia, na jedno z nich, bądź na jego część następujące podmioty:

- każde państwo nie wymienione wyżej w ust. 2;
- Komitet Praw Dziecka Narodów Zjednoczonych;
- Wspólnotę Europejską;
- międzynarodową instytucję rządową;
- międzynarodową instytucję pozarządową, która wykonuje zadania określone w art. 12 ust. 2;

or implementation of the Convention. The Standing Committee's conclusions concerning the implementation of the Convention may take the form of a recommendation; recommendations shall be adopted by a three-quarters majority of the votes cast;

- b) propose amendments to the Convention and examine those proposed in accordance with Article 20;
- c) provide advice and assistance to the national bodies having the functions under paragraph 2 of Article 12 and promote international co-operation between them.

Article 17

Composition

1. Each Party may be represented on the Standing Committee by one or more delegates. Each Party shall have one vote.

2. Any State referred to in Article 21, which is not a Party to this Convention, may be represented in the Standing Committee by an observer. The same applies to any other State or to the European Community after having been invited to accede to the Convention in accordance with the provisions of Article 22.

3. Unless a Party has informed the Secretary General of its objection at least one month before the meeting, the Standing Committee may invite the following to attend as observers at all its meetings or at one meeting or part of a meeting:

- any State not referred to in paragraph 2 above;
- the United Nations Committee on the Rights of the Child;
- the European Community;
- any international governmental body;
- any international non-governmental body with one or more functions mentioned under paragraph 2 of Article 12;

ou à la mise en œuvre de la Convention. Les conclusions du Comité permanent relatives à la mise en œuvre de la Convention peuvent revêtir la forme d'une recommandation; les recommandations sont adoptées à la majorité des trois quarts des voix exprimées;

- b) proposer des amendements à la Convention et examiner ceux formulés conformément à l'article 20;
- c) fournir conseil et assistance aux organes nationaux exerçant les fonctions visées au paragraphe 2 de l'article 12, ainsi que promouvoir la coopération internationale entre ceux-là.

Article 17

Composition

1. Toute Partie peut se faire représenter au sein du Comité permanent par un ou plusieurs délégués. Chaque Partie dispose d'une voix.

2. Tout Etat visé à l'article 21, qui n'est pas Partie à la présente Convention, peut être représenté au Comité permanent par un observateur. Il en va de même pour tout autre Etat ou pour la Communauté européenne, après invitation à adhérer à la Convention, conformément aux dispositions de l'article 22.

3. A moins qu'une Partie, un mois au minimum avant la réunion, n'ait informé le Secrétaire Général de son objection, le Comité permanent peut inviter à participer en tant qu'observateur à toutes les réunions ou à tout ou partie d'une réunion:

- tout Etat non visé au paragraphe 2 ci-dessus;
- le Comité des droits de l'enfant des Nations Unies;
- la Communauté européenne;
- tout organisme international gouvernemental;
- tout organisme international non gouvernemental poursuivant une ou plusieurs des fonctions visées au paragraphe 2 de l'article 12;

- krajową instytucję rządową lub pozarządową, która wykonuje zadania określone w art. 12 ust. 2.
- any national governmental or non-governmental body with one or more functions mentioned under paragraph 2 of Article 12.
- tout organisme national, gouvernemental ou non gouvernemental, exerçant une ou plusieurs des fonctions visées au paragraphe 2 de l'article 12.
4. Stały Komitet może wymieniać informacje z właściwymi organizacjami zajmującymi się wykonywaniem praw dzieci.
4. The Standing Committee may exchange information with relevant organisations dealing with the exercise of children's rights.
4. Le Comité permanent peut échanger des informations avec les organisations appropriées œuvrant pour l'exercice des droits des enfants.

Artykuł 18

Article 18

Article 18

Posiedzenia**Meetings****Réunions**

1. Sekretarz Generalny Rady Europy zwołuje posiedzenie Stałego Komitetu na koniec trzeciego roku następującego po dniu wejścia w życie niniejszej konwencji oraz, z własnej inicjatywy, w każdym późniejszym terminie.
1. At the end of the third year following the date of entry into force of this Convention and, on his or her own initiative, at any time after this date, the Secretary General of the Council of Europe shall invite the Standing Committee to meet.
1. A l'issue de la troisième année qui suit la date d'entrée en vigueur de la présente Convention et, à son initiative, à tout autre moment après cette date, le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe invitera le Comité permanent à se réunir.
2. Stały Komitet może podejmować decyzje, jeżeli na posiedzeniu są obecni przedstawiciele co najmniej połowy Państw-Stron.
2. Decisions may only be taken in the Standing Committee if at least one-half of the Parties are present.
2. Le Comité permanent ne peut prendre de décision qu'à la condition qu'au moins la moitié des Parties soit présente.
3. Z zastrzeżeniem postanowień art. 16 i 20, decyzje Stałego Komitetu będą podejmowane zwykłą większością głosów obecnych na posiedzeniu członków.
3. Subject to Articles 16 and 20 the decisions of the Standing Committee shall be taken by a majority of the members present.
3. Sous réserve des articles 16 et 20, les décisions du Comité permanent sont prises à la majorité des membres présents.
4. Z zastrzeżeniem postanowień niniejszej konwencji, Stały Komitet sporządza regulamin swojej działalności, jak również regulaminy grup roboczych, które może powoływać do wykonywania poszczególnych zadań wynikających z konwencji.
4. Subject to the provisions of this Convention the Standing Committee shall draw up its own rules of procedure and the rules of procedure of any working party it may set up to carry out all appropriate tasks under the Convention.
4. Sous réserve des dispositions de la présente Convention, le Comité permanent établit son règlement intérieur et le règlement intérieur de tout groupe de travail qu'il constitue pour remplir toutes les tâches appropriées dans le cadre de la Convention.

Artykuł 19

Article 19

Article 19

**Sprawozdania
Stałego Komitetu****Reports
of the Standing Committee****Rapports
du Comité permanent**

- Po każdym posiedzeniu Stały Komitet przesyła Państwom-Stronom i Komitetowi Ministrów Rady Europy sprawozdanie z dyskusji i z podjętych na posiedzeniu decyzji.
- After each meeting, the Standing Committee shall forward to the Parties and the Committee of Ministers of the Council of Europe a report on its discussions and any decisions taken.
- Après chaque réunion, le Comité permanent transmet aux Parties et au Comité des Ministres du Conseil de l'Europe un rapport relatif à ses discussions et aux décisions prises.

ROZDZIAŁ IV

CHAPTER IV

CHAPITRE IV

Zmiany konwencji**Amendments
to the Convention****Amendements
à la Convention**

Artykuł 20

Article 20

Article 20

1. Każdą zmianę przepisów konwencji proponowaną przez Stronę
1. Any amendment to the articles of this Convention proposed by
1. Tout amendement aux articles de la présente Convention, pro-

lub przez Stały Komitet przedstawia się Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy, który przekazuje ją, co najmniej dwa miesiące przed najbliższym posiedzeniem Stałego Komitetu, państwom członkowskim Rady Europy, wszystkim sygnatariuszom, Stronom, wszystkim państwom, które zaproszono do podpisania konwencji zgodnie z przepisami art. 21 oraz każdemu państwu i Wspólnocie Europejskiej, zaproszonym do przystąpienia do niniejszej konwencji zgodnie z przepisami art. 22.

2. Stały Komitet bada wszystkie zmiany proponowane zgodnie z przepisami ustępu poprzedzającego i przedkłada tekst zaakceptowany większością 3/4 głosów do zatwierdzenia Komitetowi Ministrów. Po zatwierdzeniu tekst ten przekazuje się Stronom do zaakceptowania.

3. Zmiany wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu jednego miesiąca od dnia, w którym wszystkie Strony poinformowały Sekretarza Generalnego o zaakceptowaniu tych zmian.

ROZDZIAŁ V

Postanowienia końcowe

Artykuł 21

Podpisanie, ratyfikacja i wejście w życie

1. Niniejsza konwencja jest otwarta do podpisu dla państw członkowskich Rady Europy, a także dla państw nie będących członkami Rady Europy, biorących udział w jej opracowaniu.

2. Konwencja podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu. Dokumenty ratyfikacyjne, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

3. Niniejsza konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu trzech miesięcy od dnia, w którym trzy państwa, w tym co najmniej dwa państwa członkowskie Rady Europy, wyraziły zgodę na związa-

a Party or the Standing Committee shall be communicated to the Secretary General of the Council of Europe and forwarded by him or her, at least two months before the next meeting of the Standing Committee, to the member States of the Council of Europe, any signatory, any Party, any State invited to sign this Convention in accordance with the provisions of Article 21 and any State or the European Community invited to accede to it in accordance with the provisions of Article 22.

2. Any amendment proposed in accordance with the provisions of the preceding paragraph shall be examined by the Standing Committee which shall submit the text adopted by a three-quarters majority of the votes cast to the Committee of Ministers for approval. After its approval, this text shall be forwarded to the Parties for acceptance.

3. Any amendment shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which all Parties have informed the Secretary General that they have accepted it.

CHAPTER V

Final clauses

Article 21

Signature, ratification and entry into force

1. This Convention shall be open for signature by the member States of the Council of Europe and the non-member States which have participated in its elaboration.

2. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

3. This Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date on which three States, including at least two member States of the Council of Europe, have expres-

posé par une Partie ou par le Comité permanent, est communiqué au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe et transmis par ses soins, deux mois au moins avant la réunion suivante du Comité permanent, aux Etats membres du Conseil de l'Europe, à tout signataire, à toute Partie, à tout Etat invité à signer la présente Convention, conformément aux dispositions de l'article 21, et à tout Etat, ou à la Communauté européenne, qui a été invité à y adhérer conformément aux dispositions de l'article 22.

2. Tout amendement proposé conformément aux dispositions du paragraphe précédent est examiné par le Comité permanent, qui soumet le texte adopté à la majorité des trois quarts des voix exprimées à l'approbation du Comité des Ministres. Après son approbation, ce texte est communiqué aux Parties en vue de son acceptation.

3. Tout amendement entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période d'un mois après la date à laquelle toutes les Parties auront informé le Secrétaire Général qu'elles l'ont accepté.

CHAPITRE V

Clauses finales

Article 21

Signature, ratification et entrée en vigueur

1. La Présente Convention est ouverte à la signature des Etats membres du Conseil de l'Europe et des Etats non membres qui ont participé à son élaboration.

2. La présente Convention sera soumise à ratification, acceptation ou approbation. Les instruments de ratification, d'acceptation ou d'approbation seront déposés près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

3. La présente Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date à laquelle trois Etats, incluant au moins deux Etats membres du Conseil de l'Europe, auront exprimé

nie się konwencją zgodnie z przepisami ust. 2.

4. W stosunku do innych sygnatariuszy, którzy następnie wyrażą wolę związania się konwencją, wchodzi ona w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 22

Państwa nie będące członkami Rady Europy i Wspólnota Europejska

1. Po wejściu w życie niniejszej konwencji Komitet Ministrów Rady Europy, z własnej inicjatywy lub z inicjatywy Stałego Komitetu i po porozumieniu się ze Stronami, może zaprosić do przystąpienia do konwencji każde państwo nie będące członkiem Rady Europy, które nie brało udziału w opracowaniu konwencji, jak również Wspólnotę Europejską, podejmując decyzję w tym przedmiocie większością głosów określoną w art. 20 pkt d) Statutu Rady Europy, przy jednomyślnej zgodzie przedstawicieli Umawiających się Stron uprawnionych do zasiadania w Komitecie Ministrów.

2. W stosunku do państw przystępujących oraz do Wspólnoty Europejskiej konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy dokumentów przystąpienia.

Artykuł 23

Zakres terytorialny

1. Każde państwo, w chwili podpisywania lub składania dokumentów ratyfikacyjnych, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia, może określić zakres terytorialny obowiązywania konwencji.

2. Każda ze Stron może w dowolnym późniejszym terminie, poprzez oświadczenie skierowane do Sekretarza Generalnego Rady Eu-

sed their consent to be bound by the Convention in accordance with the provisions of the preceding paragraph.

4. In respect of any signatory which subsequently expresses its consent to be bound by it, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of the deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 22

Non-member States and the European Community

1. After the entry into force of this Convention, the Committee of Ministers of the Council of Europe may, on its own initiative or following a proposal from the Standing Committee and after consultation of the Parties, invite any non-member State of the Council of Europe, which has not participated in the elaboration of the Convention, as well as the European Community to accede to this Convention by a decision taken by the majority provided for in Article 20, subparagraph d of the Statute of the Council of Europe, and by the unanimous vote of the representatives of the contracting States entitled to sit on the Committee of Ministers.

2. In respect of any acceding State or the European Community, the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of deposit of the instrument of accession with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 23

Territorial application

1. Any State may, at the time of signature or when depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, specify the territory or territories to which this Convention shall apply.

2. Any Party may, at any later date, by a declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend the applica-

leur consentement à être liés par la Convention, conformément aux dispositions du paragraphe précédent.

4. Pour tout Etat qui exprimera ultérieurement son consentement à être lié par la Convention, celle-ci entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation ou d'approbation.

Article 22

Etats non membres et Communauté européenne

1. Après l'entrée en vigueur de la présente Convention, le Comité des Ministres du Conseil de l'Europe pourra, de sa propre initiative ou sur proposition du Comité permanent, et après consultation des Parties, inviter tout Etat non membre du Conseil de l'Europe qui n'a pas participé à l'élaboration de la Convention, ainsi que la Communauté européenne, à adhérer à la présente Convention par une décision prise à la majorité prévue à l'article 20, alinéa d, du Statut du Conseil de l'Europe, et à l'unanimité des voix des représentants des Etats contractants ayant le droit de siéger au Comité des Ministres.

2. Pour tout Etat adhérent ou la Communauté européenne, la Convention entrera en vigueur le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date du dépôt de l'instrument d'adhésion près le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

Article 23

Application territoire

1. Tout Etat peut, au moment de la signature ou au moment du dépôt de son instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion, désigner le territoire ou les territoires au(x)quel(s) s'appliquera la présente Convention.

2. Toute Partie peut, à tout moment par la suite, par une déclaration adressée au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe,

ropy, rozszerzyć stosowanie niniejszej konwencji na wszystkie inne, określone w oświadczeniu terytorialnym, za których stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialna albo w których imieniu może podejmować zobowiązania. W stosunku do takiego terytorium niniejsza konwencja wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia otrzymania oświadczenia przez Sekretarza Generalnego.

3. Każde oświadczenie złożone stosownie do ustępów poprzedzających może być, w stosunku do każdego wymienionego w nim terytorium, wycofane przez notyfikację skierowaną do Sekretarza Generalnego. Wycofanie wywiera skutek pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 24

Zastrzeżenia

Składanie jakichkolwiek zastrzeżeń do niniejszej konwencji nie jest dopuszczalne.

Artykuł 25

Wypowiedzenie

1. Każda ze Stron może wypowiedzieć niniejszą konwencję w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

2. Wypowiedzenie wywiera skutek pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie trzech miesięcy od dnia otrzymania notyfikacji przez Sekretarza Generalnego.

Artykuł 26

Zawiadomienia

Sekretarz Generalny Rady Europy informuje państwa członkowskie Rady, wszystkich sygnatariuszy, każdą ze Stron, inne państwa i Wspólnotę Europejską, które zaproszono do przystąpienia do konwencji:

- a) o każdym podpisaniu konwencji;

tion of this Convention to any other territory specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings. In respect of such territory the Convention shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such declaration by the Secretary General.

3. Any declaration made under the two preceding paragraphs may, in respect of any territory specified in such declaration, be withdrawn by a notification addressed to the Secretary General. The withdrawal shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of such notification by the Secretary General.

Article 24

Reservations

No reservations may be made to the Convention.

Article 25

Denunciation

1. Any Party may at any time denounce this Convention by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.

2. Such denunciation shall become effective on the first day of the month following the expiration of a period of three months after the date of receipt of notification by the Secretary General.

Article 26

Notifications

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council, any signatory, any Party and any other State or the European Community which has been invited to accede to this Convention of:

- a) any signature;

étendre l'application de la présente Convention à tout autre territoire désigné dans la déclaration, dont elle assure les relations internationales ou pour lequel elle est habilitée à stipuler. La Convention entrera en vigueur à l'égard de ce territoire le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la déclaration par le Secrétaire Général.

3. Toute déclaration faite en vertu des deux paragraphes précédents pourra être retirée, en ce qui concerne le ou les territoire(s) désigné(s) dans cette déclaration, par notification adressée au Secrétaire Général. Le retrait prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 24

Réserves

Aucune réserve à la présente Convention ne peut être formulée.

Article 25

Dénonciation

1. Toute Partie peut, à tout moment, dénoncer la présente Convention en adressant une notification au Secrétaire Général du Conseil de l'Europe.

2. La dénonciation prendra effet le premier jour du mois qui suit l'expiration d'une période de trois mois après la date de réception de la notification par le Secrétaire Général.

Article 26

Notifications

Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe notifiera aux Etats membres du Conseil, à tout signataire, à toute Partie et à tout autre Etat, ou à la Communauté européenne, qui a été invité à adhérer à la présente Convention:

- a) toute signature;

b) o złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia, zatwierdzenia lub przystąpienia;	b) the deposit of any instrument of ratification, acceptance, approval or accession;	b) le dépôt de tout instrument de ratification, d'acceptation, d'approbation ou d'adhésion;
c) o terminie wejścia w życie niniejszej konwencji zgodnie z przepisami art. 21 i 22;	c) any date of entry into force of this Convention in accordance with Articles 21 or 22;	c) toute date d'entrée en vigueur de la présente Convention, conformément à ses articles 21 ou 22;
d) o zmianach konwencji przyjętych zgodnie z art. 20 i o dacie ich wejścia w życie;	d) any amendment adopted in accordance with Article 20 and the date on which such an amendment enters into force;	d) tout amendement adopté conformément à l'article 20 et la date à laquelle cet amendement entre en vigueur;
e) o oświadczeniach złożonych na podstawie przepisów art. 1 i 23;	e) any declaration made under the provisions of Articles 1 and 23;	e) toute déclaration formulée en vertu des dispositions des articles 1 et 23;
f) o każdym wypowiedzeniu dokonanym stosownie do przepisów art. 25;	f) any denunciation made in pursuance of the provisions of Article 25;	f) toute dénonciation faite en vertu des dispositions de l'article 25;
g) o każdej innej czynności, notyfikacji lub informacji odnoszącej się do niniejszej konwencji.	g) any other act, notification or communication relating to this Convention.	g) tout autre acte, notification ou communication ayant trait à la présente Convention.

Na dowód powyższego niżej podpisani, właściwie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą konwencję.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Convention.

En foi de quoi, les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Sporządzono w Strasburgu dnia 25 stycznia 1996 r. w językach angielskim i francuskim, przy czym oba teksty są jednakowo autentyczne, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwum Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaże uwierzytelnione kopie dokumentu państwom członkowskim Rady Europy, państwom, które nie są członkami, ale brały udział w opracowaniu niniejszej konwencji, Wspólnocie Europejskiej i każdemu państwu, które zaproszono do przystąpienia do niniejszej konwencji.

Done at Strasbourg, this 25th Day of January 1996, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe, to the non-member States which have participated in the elaboration of this Convention, to the European Community and to any State invited to accede to this Convention.

Fait à Strasbourg, le 25 janvier 1996, en français et en anglais, les deux textes faisant également foi, en un seul exemplaire qui sera déposé dans les archives du Conseil de l'Europe. Le Secrétaire Général du Conseil de l'Europe en communiquera copie certifiée conforme à chacun des Etats membres du Conseil de l'Europe, aux Etats non membres qui ont participé à l'élaboration de la présente Convention, à la Communauté européenne et à tout Etat invité à adhérer à la présente Convention.

Po zapoznaniu się z powyższą konwencją oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 29 lipca 1997 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *D. Rosati*